

Tantárgyelem neve:	Általános természetföldrajz	Kreditértéke:	2
Tantárgyelem besorolása:	kötelező		
A Tantárgyelem elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, "képzési karaktere":		elmélet (%):	80
		gyakorlat (%):	20
A tanóra típusa:		előadás	
óraszám, az adott félévben:	14		
Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők: órai videó bejátszások, demonstrációk			
A számonkérés módja:		kollokvium	
A tantárgyelem tantervi helye (hányadik félév):	2		
Előtanulmányi feltételek:	-		
Tantárgyelem-leírás:			
<p>A természettudományos műveltség, szemlélet és irányultság megalapozása, a fenntarthatóságra, valamint a környezeti nevelésre való felkészítés. A természet egységének és összefüggéseinek áttekintése. A Föld helye a világegyetemben, A Föld mint egységes rendszer áttekintése, a Föld szféráinak megismerése. Ezzel kapcsolatosan a környezeti alapproblémák és a környezetre káros folyamatok megismerése, megoldási lehetőségekkel, fenntartható fejlődéssel való ismerkedés.</p>			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Csillagászati földrajz: Az emberiség világszemléletének fejlődése. A Világegyetem fejlődéstörténete. A Naprendszer és benne a Föld kialakulása. A Világegyetem, a Tejútrendszer, a Naprendszer, a Nap bolygói, egyéb égitestek (üstökösök, meteorok). A Föld mint égitest: alakja, mozgásai és ezek következményei (évszakok, időszámítás). A Hold, mozgása, fényváltozásai. Fogatkozások. 2. A Föld kőzetburka (litoszféra) : a Föld gömbhéjai. A kőzetburok felépítése, lemeztectonika, kőzetképződési ciklus, kőzetek csoportosítása. A kőzetburok és a földkéreg védelme. Szennyezőforrások, prevenciók lehetőségei. Geológiai és földtani értékek. 3. A talaj (pedoszféra): A talaj kialakulása, felépítése, tulajdonságai. A talajok rendszerezése. A talajok védelme. 4. A vízburok (hidroszféra) : A vízburok keletkezése, a víz tulajdonságai. A víz körforgása. A Világtenger (óceánok, tengerek) részei, tulajdonságai, mozgásai. A szárazföldi vizek: felszín alatti vizek (talajvíz, rétegvíz, részvíz, karsztvíz), felszíni vizek (források, folyók, tavak, gleccserek). A vizek felszínformálása. A hidroszféra szennyeződésének forrásai és tisztítási lehetőségei. A hidroszféra védelme. 5. A légkör (atmoszféra): A légkör kialakulása. A légkör összetétele és függőleges tagozódása. Az atmoszféra, mint az időjárás színtere: időjárás, éghajlat, ezek elemei (napsugárzás, a levegő hő- és vízháztartása, felhő képződés, csapadék fajták, légnyomás, levegő mozgásai, szelek). A levegő fény- és hang jelenségei. A légkör környezeti állapota és az éghajlatváltozás. Az üvegházhatás fizikai alapjai, a globális klímaváltozás és következményei, a savas esők és az ózonréteg problémái. A klímaváltozás mai helyzete. 			
KÖTELEZŐ IRODALOM			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kerényi Attila (2003): Környezettan. Természet és társadalom globális szempontból. Mezőgazda Kiadó, Budapest. 2. Bihariné dr. Kerekó Ilona – Kanczler Gyuláné dr. (2017): Természetismeret I. az ELTE TÓK hallgatóinak. – Természetföldrajz . ELTE TÓK, Budapest. 3. Bihariné dr. Kerekó Ilona, Kanczler Gyuláné dr., Dr. Vitályos Gábor Áron (2017 szerk): Ökológiai alapismeretek az ELTE TÓK hallgatóinak. . ELTE TÓK, Budapest. 4. Darvai Sarolta (2012): Természetismeret és környezetvédelem. Gyakorlati jegyzőkönyv II. ELTE TÓK Természettudományi Tanszék. 			

AJÁNLOTT IRODALOM

1. Endrédi Lajos (2002): Földrajzi ismeretek. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
2. Kerényi Attila (2003): Környezettan. Természet és társadalom globális szempontból. Mezőgazda Kiadó, Budapest.
3. Mészáros E. (2001): A Föld rövid története. Vincze Kiadó, Budapest.
4. Bihariné dr. Kerekó Ilona, Kanczler Gyuláné dr., Dr. Vitályos Gábor Áron (2017 szerk): Ökológiai alapismeretek az ELTE TÓK hallgatóinak. . ELTE TÓK, Budapest.
5. D. Attenborough (1992): Az élet erőpróbái. Park Kiadó, Budapest.
6. Faragó T. (2002): Fenntarthatóság. ENSZ – program és nemzetközi együttműködés a fenntartható fejlődésért. Szöveggyűjtemény.
7. Mc Rae, H. (1996): A világ kétezerhuszban. 6. fejezet Az erőforrások és a környezet. pp. 142-163. Adu Print, Budapest.
8. Szatmáry E-Smith, J.M. (2000): A földi élet regénye. Vincze Kiadó, Budapest.

TUDÁS

Rendelkezik a 6-10 éves gyerekek természettudományos neveléséhez szükséges alapvető általános földrajzi ismeretekkel és alpműveltséggel. Rendszerben látja az egyes természeti jelenségeket, folyamatokat, és ezek kölcsönhatását, egymásra hatását.

Ismeri az alapvető csillagászati fogalmakat, el tudja helyezni a Földet a Világegyetemben. Ismeri a Föld külső és belső felépítését, szféráit, azok kölcsönhatásait, a főbb természetföldrajzi folyamatokat. A földön ható külső- és belső erőket, ezek hatásait. Átlátja a Föld övezetességét. Felismeri az ember szerepét a földrajzi környezet átalakításában és védelmében. Ismeri a globális problémákat.

KÉPESSÉG

Fejlődik a hallgató világ szemlélete, egyetemes és globális gondolkodása, nagyobb rendszerek működésének átlátására lesz képes. felismeri a fontosabb természeti jelenségeket, és ismeri az alapszintű magyarázatait, ezeket gyermeke számára is érthetően képes elmagyarázni.

Átlátja az ember és a természet kapcsolatát, az ember természettől függését. A természettudományi műveltség, szemlélet és irányultság megalapozása, a fenntarthatóságra, valamint a környezeti nevelésre való felkészítésre felkészültek.

ATTITÚD

Látja az ember helyét és szerepét a Földön és a Világegyetemben, ezen keresztül felismeri az ember felelősségét a környezet megismerésében, alakításában, hasznosításában, védelmében.

Személyiségét és tevékenységét a gyermek tisztelete, feltétel nélküli elfogadása jellemzi; elfogadja az emberi természet sokféleségét.

Előítélet-mentesség, tolerancia, szociális érzékenység, segítő attitűd jellemzi.

Egyetemes és globális látásmódra, az összefüggések felismerésére törekszik.

Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és módszerek megismerésére és alkalmazására.

AUTONÓMIA-FELELŐSSÉG

Felelősséget érez a szűkebb és tágabb környezete iránt, valamint a rábízott gyermekek természettudományos gondolkodásának, felelős környezeti magatartásának alakításáért. Személyes felelősséget is érez életmódjával a fenntarthatóságra törekszik. Fontosnak tartja a gyerekek természet iránti elkötelezettségének fejlesztését, a fenntartható életmód alapozását.

A tantárgyelem felelőse

Név:	B. Zsoffay Klára	Beosztás:	egyetemi adjunktus
Tudományos fokozat:	PhD		